Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Eugenia Culinca
Dosarul nr. 2rc-4/25 (2-23043607-02-2rc-02012025)

D E C I Z I E

20 ianuarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Malîi Ala și Diana Corlăteanu

examinând fără participarea părților, recursul declarat de lichidatorul *****
împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 noiembrie 2024, prin care s-a admis excepția de tardivitate invocată de reprezentantul **********
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de lichidatorul *****, administrator autorizat ***** împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei, urmare a îmbogățirii fără justă cauză,

A C O N S T A T A T:

La 23 martie 2023, lichidatorul *****, administrator autorizat ***** a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei, urmare a îmbogățirii fără justă cauză.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, în cadrul procedurii de insolvabilitate s-a constatat că, *****are o datorie față de SRL ***** în sumă de 63 500 de RON, apărută în urma transferului sumei de către întreprinderea insolvabilă în contul acesteia, fapt confirmat prin ordinele de plată nr. 21 din 14 ianuarie 2016, în sumă de 30 000 RON, nr. 22 din 21 ianuarie 2016, în sumă de 20 000 RON, nr. 10 din 4 noiembrie 2015, în sumă de 13 500 RON și nr. 15 din 29 decembrie 2015, anexate la cerere.

A susținut că, obiectul acțiunii îl constituie doar suma de 63 500 RON, aceasta fiind mărimea obligației societății pârâte pentru care a primit mijloace bănești în avans, dar nu și-a executat partea sa din obligații.

Reprezentantul reclamantei a menționat că, conform Listei de inventariere a creanțelor ce aparțin societății insolvabile, creanța în sumă de 63 500 RON față de *****este inclusă în masa debitoare a *****.

A notat că, la 4 mai 2017, lichidatorul ***** a înaintat *****somație, prin care i-a adus la cunoștință despre înființarea popririi și a solicitat în termen de 5 zile de la data comunicării popririi să achite la contul de acumulare a administratorului insolvabilității datorată.

La 5 iunie 2017, lichidatorul ***** a înaintat în instanța de judecată cerere de validare a popririi față de terțul poprit *****

A relatat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2018, a fost admisă cererea înaintată de lichidatorul insolvabilității *****, *****, cu privire la validarea popririi față de terțul poprit *****s-a validat poprirea *****față de terțul poprit *****încasat de la terțul poprit ***** pe contul de acumulare al administratorului insolvabilității/lichidatorului suma de 63 500 RON, echivalentul în lei moldovenești la data executării prezentei hotărâri și încasat de la ***** în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 8 546,59 de lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018, a fost admis recursul declarat de *****", casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2018, cu restituirea cauzei la rejudecare, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 iunie 2019, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2020, s-a constatat că, sumele solicitate nu pot fi obiectul unei popriri, dar acest lucru nu constă în faptul că, datoria nu poate fi încasată într-un proces separat de încasare a datoriei.

A considerat reprezentantul reclamantului că, în speță, este aplicabil art. 1389 alin. (1) Cod civil, or, cum a stabilit instanța de insolvabilitate și instanța de recurs, între părți nu a fost încheiat un contract, astfel, o parte - *****a primit suma de 114 500 RON de la cealaltă parte - *****, însă pentru suma de 63 500 RON nu a fost livrată nicio marfă, ceea ce denotă că, în acest cuantum *****s-a îmbogățit fără justă cauză.

Prin referința depusă, pârâta *****", reprezentată de avocatul Petru Bălănel a solicitat ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii, solicitând respingerea acțiunii ca fiind tardivă, în temeiul art. 186^1 Cod de procedură civilă.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 noiembrie 2024, s-a admis excepția de tardivitate invocată de reprezentantul *****, avocatul Petru Bălănel și s-a respins ca tardivă, cererea de chemare în judecată înaintată de *****, administrator autorizat ***** împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei, urmare a îmbogățirii fără justă cauză. (f.d. 118-122)

Solicitarea recurentului:

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 27 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, lichidatorul *****, administrator autorizat ***** a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 noiembrie 2024, solicitând admiterea cererii de recurs, aplicarea prevederilor art. 86 alin. (2) Cod de procedură civilă și Hotărârea Curții Constituționale nr. 20 din 26 septembrie 2024, prin amânarea plății taxei de timbru la înaintarea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 noiembrie 2024 și emiterea unei noi decizii, prin care cererea de ridicare a excepției de tardivitate să fie respinsă ca fiind neîntemeiată, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 13 ianuarie 2025, a fost admisă cererea depusă de lichidatorul *****, administrator autorizat ***** cu privire la amânarea plății taxei de timbru, s-a amânat achitarea de către ***** a taxei de timbru după examinarea cauzei dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanța de fond a deciziei.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 13 noiembrie 2024 (f.d.118-122), recurenta a recepționat încheierea contestată la 13 noiembrie 2024 (f.d.123), iar recurs împotriva încheierii instanței de fond ***** a declarat la 17 noiembrie 2024, în interiorul termenului legal prevăzut de legislator.

Argumentele recurentului:

În susținerea cererii de recurs, lichidatorul *****, administrator autorizat ***** a reiterat motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar a enunțat că, până la 26 martie 2020, termenul de prescripție a fost întrerupt, în temeiul art. 277 alin. (1) lit. a) Cod civil, inclusiv și decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2020, a servit temei. Or, obiect nu este validarea popririi, dar s-a stabilit de Curtea de Apel Chișinău, încasarea datoriei.

Respectiv, după întrerupere începe a curge un nou termen de prescripție extinctivă, astfel termenul de până la 26 martie 2020, nu se include în noul termen, care a început curge anume din această dată.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii primei instanțe și transmiterea cauzei pentru judecare în fond, în același complet de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

La rândul său, art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, reglementează că, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Totodată, în corespundere cu art. 186[1] alin. (4) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin.(3) al aceluiași articolul, este în drept: a) să respingă recursul şi să menţină încheierea; b) să admită recursul şi să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Conform art.27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În accepțiunea art.395 alin.(1), (2), Cod civil, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiţie suspensivă, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiţiei. În raporturile juridice în care nu este stipulat termenul executării obligaţiei sau în care executarea poate fi cerută oricând, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data cînd creditorul a cerut executarea; dacă, conform conţinutului obligaţiei, debitorul beneficiază de un termen suspensiv de la cerere, se aplică dispozițiile alin.(2).

În corespundere cu art.186[1] alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor.

Din materialele cauzei Colegiul judiciar a stabilit că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 3 februarie 2017, a fost admisă cererea introductivă depusă de ***** și cererea de alăturare depusă de *****cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de *****. S-a constatat insolvabilitatea *****. S-a desemnat în calitate de administrator, *****. (f.d. 12)

Așadar, de ***** au fost eliberate ordinele de plată cu nr. 10 din 4 noiembrie 2015 în mărime de 13 500 de RON, plata în avans pentru materiale de construcții conform facturii nr. TCI0061 din 2 noiembrie 2015, nr. 15 din 29 decembrie 2015, în sumă de 51 000 RON, cu titlu de plată în avans pentru materiale de construcții, conform facturii seria AG TCI nr. 0303 din 28 decembrie 2015, nr. 21 din 14 ianuarie 2016, în sumă de 30 000 RON, cu titlu de plată în avans materiale de construcții conform facturii TCI 750 din 13 ianuarie 2016 și nr. 22 din 21 ianuarie 2016, în sumă de 20 000 Ron, cu titlu de plată în avans pentru materiale de construcții conform facturii TCI 7502 din 21 ianuarie 2016, în temeiul căror ***** a achitat față de *****suma totală de 114 500 RON, cu destinația plății – avans pentru materialele de construcții conform facturilor menționate. (f.d.7- 10)

Conform Actului de inventariere a masei debitoare (creanțele debitorului) din 23 februarie 2017, a stabilit Lista creanțelor ce aparțin societății insolvabile *****, care atestă că, în contabilitatea societății insolvabile, ***** înregistrează creanță în mărime de 63 500 RON. (f.d. 21-22)

La 4 mai 2017, administratorul insolvabilității *****, administrator autorizat ***** a expediat în adresa *****somația de înființare a popririi în sumă de 63 500 RON. (f.d. 23-25)

La 5 iunie 2017, administratorul insolvabilității *****, administrator autorizat ***** s-a adresat în instanță, cu cerere de validare a popririi, prin care a solicitat validarea popririi pe mijloacele bănești în mărime de 63 500 RON și încasarea de la ***** în masa debitoare a *****, pe contul de acumulare ala administratorului insolvabilității a datoriei în mărime de 63 500 RON. (f.d. 26-27)

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 11 iunie 2019, a fost respinsă cererea de validare a popririi. S-a desființat poprirea înaintată de *****. (f.d.28-33)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din **26 martie 2020**, a fost respins recursul declarat de lichidatorul *****, administrator autorizat, *****. (f.d. 35-42)

Respectiv, la **23 martie 2023**, lichidatorul *****, administrator autorizat ***** a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei, urmare a îmbogățirii fără justă cauză.

Prin referința depusă, pârâta *****”, reprezentată de avocatul Petru Bălănel a solicitat ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii, solicitând respingerea acțiunii ca fiind tardivă, în temeiul art. 186^1 Cod de procedură civilă.

Fiind investită cu examinarea prezentei cereri, prima instanță, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 noiembrie 2024, a admis excepția de tardivitate invocată de reprezentantul *****, avocatul Petru Bălănel și s-a respins ca tardivă, cererea de chemare în judecată înaintată de *****, administrator autorizat ***** împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei, urmare a îmbogățirii fără justă cauză. (f.d. 118-122)

Pe când, Colegiul civil constată că, instanța de fond eronat a determinat termenul legal de prescripție, or, anume decizia Curții de Apel Chișinău din **26 martie 2020, a servit temei de adresare la 23 martie 2023, în instanța de drept comun, cu cerere de încasare a datoriei, deoarece** suma solicitată de lichidatorul debitorului insolvabil, ***** este una incertă și nu poate servi obiect al unei cereri de validare a popririi, iar existența datoriei nu a fost demonstrată, nefiind efectuat nici un act de verificare, fiind stabilit un litigiu de drept.

Mai cu seamă, din conținutul deciziei instanței de apel reiese că, la materialele cauzei lipsește un contract de vânzare-cumpărare între societăți, și este imposibil de stabilit ordinea în care urma a fi efectuate plățile și unde urma a fi livrată marfa, precum și pentru care bunuri au fost efectuate plățile, or, din facturi reiese că, au fost livrate cantități mari de instanța de insolvabilitate a evidențiat și faptul că, din probele anexate de ***** în vederea înființării popririi nu denotă indubitabil existența datoriei terțului poprit, ci din contra existența unor relații de vânzare-cumpărare pentru care nu a fost încheiat un contract.

La acest compartiment, Colegiul reține că, conform art. 267 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată dreptul încălcat este de 3 ani.

Reglementări similare se regăsesc și la art. 391 alin. (1), în versiunea Codului civil actual, și anume, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Concomitent, prin prisma art. 575 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019), în cazul în care termenul de executare a obligaţiei nu este determinat şi nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

La fel, Codul civil în redacția actuală, la art. 861 alin. (1) Cod civil prevede că, în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat şi nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Iar, alin. (2) al aceluiași

articol, prevede că dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligaţiei, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul primirii facturii sau a unei cereri echivalente din partea creditorului. Introducerea acţiunii în justiţie faţă de debitor se asimilează cererii de executare din partea creditorului.

Art. 277 Cod civil (în versiunea de până la modificări) stabilește că, cursul prescripţiei extinctive se întrerupe: a) printr-un act voluntar de executare sau prin recunoaşterea, în orice alt mod, expres sau tacit, a dreptului a cărui acţiune se prescrie, făcută de către cel în folosul căruia curge prescripţia. Constituie acte de recunoaştere tacită executarea parţială a obligaţiei, achitarea, în tot sau în parte, a dobînzilor sau a penalităţilor, constituirea unei garanţii, solicitarea unui termen de plată, declararea compensării şi alte asemenea manifestări care să ateste în mod neîndoielnic existenţa dreptului celui împotriva căruia curge prescripţia; b) prin înaintarea în modul stabilit a unei cereri de chemare în judecată, de arbitrare, a unei cereri de eliberare a ordonanţei judecătoreşti sau a unei alte cereri în organul jurisdicţional competent; c) prin înaintarea în modul stabilit a unei cereri de admitere a creanţei în cadrul procesului de insolvabilitate, precum şi a cererii de intervenţie în cadrul procedurii de executare silită în curs pornite de alţi creditori; d) în alte cazuri prevăzute de lege. După întreruperea cursului prescripţiei extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripţiei extinctive nu se include în noul termen de prescripţie extinctivă.În cazul survenirii circumstanţei indicate la alin.(1) lit.a), începe să curgă un nou termen de prescripţie extinctivă chiar dacă circumstanţa survine după expirarea termenului de prescripţie extinctivă. În cazul întreruperii în temeiul alin.(1) lit.b), noua prescripţie extinctivă a dreptului de a o*****ine executarea silită nu va începe să curgă cît timp hotărîrea de admitere a acţiunii ori ordonanţa nu a rămas definitivă. În cazul întreruperii în temeiul alin.(1) lit.c), prescripţia extinctivă va reîncepe să curgă de la data la care există din nou posibilitatea legală de valorificare a creanţei rămase nesatisfăcute.

Raportând la caz prevederile legale enunțate, având în vedere că, ordinele de plată cu nr. 10 din 4 noiembrie 2015, nr. 15 din 29 decembrie 2015, nr. 21 din 14 ianuarie 2016 și nr. 22 din 21 ianuarie 2016, nu indică nimic în acest sens, doar fac referire la facturi fiscale care de altfel lipsesc, inclusiv și menţiunea plata în avans pentru materiale de construcții, termenul de prescripție curge de la prima somație. Or, lichidatorul adresându-se cu cerere de validare a popririi în instanța de insolvabilitate, care a fost respinsă, invocându-se un litigiu de drept și nu de înființare a popririi, deoarece suma este incertă și nu poate servi obiect al unei cereri de validare a popririi, a servit temei pentru lichidatorul *****, administrator autorizat ***** de la emiterea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2020 să depună prezenta acțiune la 23 martie 2023, în interiorul termenului de 3 ani de

zile.

În plus, Colegiul constată că, prima instanță a apreciat pripit faptul că, termenul de 3 ani curge pentru reclamant de la 31 decembrie 2016, deoarece cunoștea despre încălcarea drepturilor sale, or, acest termen curge de la data adoptării deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2020.

Aderent, s-a notat că între ***** și ***** nu a existat şi nu există niciun contract sau oricare alt act care să determine scadența obligației.

Respectiv, Colegiul punctează că în speță, instanța de fond neîntemeiat a admis cererea privind ridicarea excepției de tardivitate invocată de societatea pârâtă *****", reprezentată de avocatul Petru Bălănel și a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul *****, administrator autorizat *****.

Așadar, instanţa de recurs reiterează că, admiterea cererii de recurs, casarea încheierii și restituirea cauzei în instanță de fond la rejudecare, este unicul remediu legal pentru astfel de omisiuni de procedură civilă.

În circumstanțele descrise, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 noiembrie 2024, îngrădește accesul la justiție garantat de art. 20 din Constituție și eventual drepturile creditorilor în cadrul procesului de insolvabilitate, motiv pentru care încheierea contestată este pasibilă de a fi casată, cu restituirea cauzei în prima instanță, în același complet de judecată.

Suplimentar, Colegiul civil va sublinia și faptul că, prin încheierea Curții de Apel Centru din 13 ianuarie 2025, s-a admis cererea depusă de lichidatorul ***** cu privire la amânarea plății taxei de timbru și s-a amânat achitarea de lichidatorul RPSC „Building Astrom" SRL (în proces de insolvabilitate), administrator autorizat *****, a taxei de timbru în sumă de 200 de lei, după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanța de judecată a deciziei.

Având în vedere că, a fost stabilită ședința de examinare a cererii de recurs pentru 22 ianuarie 2025, iar prin încheierea Curții de Apel Centru din 13 ianuarie 2025, a fost amânată achitarea taxei de timbru, Colegiul judiciar consideră că, urmează a fi încasată de la ***** în beneficiul Curții de Apel Centru, *dar numai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanța de judecată a deciziei, suma de 200,00 (două sute, 00) de lei, cu titlu de taxă de timbru, ce urmează a fi achitată la contul Curții de Apel Centru ***** Prestatorul beneficiar: Ministerul Finanțelor-Trezoreria Regională).*

În conformitate cu art. 186^1 alin.(4) lit. b), 427 lit. b) și 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de lichidatorul *****, administrator autorizat *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 noiembrie 2024 și se pronunță o nouă încheiere prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea privind ridicarea excepției de tardivitate ridicată de societatea pârâtă *****", reprezentată de avocatul Petru Bălănel.

Cauza se restituie la rejudecare în aceiași instanță, în același complet de judecată.

Se încasează de la ***** în beneficiul Curții de Apel Centru, dar numai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanța de judecată a deciziei, suma de 200,00 (două sute, 00) de lei, cu titlu de taxă de timbru, ce urmează a fi achitată la contul Curții de Apel Centru ***** Prestatorul beneficiar: Ministerul Finanțelor-Trezoreria Regională).

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul Ana Panov

Judecătorii Ala Malîi

Diana Corlăteanu